

Barn och elevhälsoplan 2011

Elevhälsoplanen gäller alla barn och ungdomar i förskola, grundskola, fritidshem, grundsärskola och gymnasie.

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Helhetsidéer	3
2.1. Vår förskola och skola är en frisk miljö som främjar elevens hälsa och lärande	3
2.2. Utmaningarna vi möter är våra och vi löser dem tillsammans	3
2.3. Barn och elever upplever att det som sker i förskolan och skolan är begripligt, hanterbart och meningsfullt	4
2.4. Förskolans och skolans personal ser sitt uppdrag som att skapa goda relationer och kollektiva lärmiljöer utifrån barns och elevers olika förutsättningar och erfarenheter, för att utifrån denna grund bidra till lärprocesser inom olika ämnesområden.	5
3. Elevhälsopersonalens ansvar	5
4. Yrkesbeskrivningar	6
4.1. Specialpedagog	6
4.2. Skolkurator	6
4.3. Psykolog	7
4.4. Skolsköterska	7
4.5. Studie- och yrkesvägledare	8

Västerviks kommuns barn- och elevhälsoplan

1. Inledning

Västerviks kommuns barn- och elevhälsoplan strävar mot ett gemensamt förhållningssätt där insikten om var och ens personliga betydelse och ansvar för varje enskilt barns och elevs lärande och hälsa genomsyrar det professionella agerandet. Detta förhållningssätt är något som bör genomsyra alla personalgrupper som arbetar med barn och elever. Vad detta förhållningssätt innebär beskrivs nedan via ett flertal helhetsidéer.

All personal som arbetar inom förskola och skola har ett gemensamt uppdrag att främja barnens och elevernas hälsa. Detta innebär bland annat att de skall delta i att skapa lärande miljöer för varje barn och elev. Strävan ska vara att skapa en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. Relationerna och samspelet är centrala för att uppfylla målen. Arbetssätt och organisation har ett inkluderande förhållningssätt där *bela* barnet är i fokus.

De verksamheter som tidigare kallats elevvård och skolhälsovård i skolan ingår numera i elevhälsan. Elevhälsans yrkesgrupper skall finnas tillgänglig för barn och elever, föräldrar, enskilda lärare, arbetslag och skolledning.

Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Barnens/elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska, psykolog och kurator.

Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. (25 § Skollag 2010:800)

Rektor har det övergripande ansvaret för skolans elevhälsa.

Rektors ansvar är också att samordna de pedagogiska, elevvårdande och hälsofrämjande insatserna för att nå målsättningen – en god elevhälsa.

Uppgiften för elevhälsans personal är densamma som för skolan i övrigt, dvs. att främja utveckling och undanröja hinder för lärande, överföra och gestalta de grundläggande värdena samt att samverka med hemmen för att uppnå dessa mål.

Arbetet ska fokusera på friskfaktorer utifrån ett barn- och elevperspektiv. Samverkan sker i dialog och öppen kommunikation.

Barn- och elevhälsoplanen skall ses som ett centralt ramverk, till vilken varje område inom kommunen skall förhålla sig via lokala och/eller områdesgemensamma barn- och utvecklingsdokument för elevhälsoarbetet.

Ex: Likabehandlingsplan, kris och beredskapsplan, plan för skolnärvaro, riktlinjer för mottagande av nyanlända m.fl.

2. Helhetsidéer

2.1 Vår förskola och skola är en frisk miljö som främjar barnets och elevens hälsa och lärande.

En viktig uppgift för förskolans/skolans personal handlar om att bygga stödjande miljöer. Elevhälsans personal är en resurs i detta arbete. Ett gott klimat innebär bland annat att alla barn och elever utvecklar självkänsla och tillit.

Den djupa känslan av att vara värdefull är ett skydd för hälsan.

Den friska förskole/skolmiljön innefattar både den fysiska miljön och den psykiska miljön.

Fysisk förskole/skolmiljön:

- Trivsamt, ombonat och varierad yttre och inre miljö som verkar främjande för barnets och elevens hälsa.
- Utrymmen för samtal och avskildhet.
- Möjlighet för barnen och eleverna till variation i verksamheten.

Psykisk förskole/skolmiljön:

- Ett tillåtande klimat där verksamhetens förmåga att prova nya vägar och förmåga till självreflektion är centrala.
- Verksamheten präglas av arbetsro.
- Alla får möjlighet att stärka självkänsla och tillit.
- Alla känner trygghet.

Ytterligare en aspekt inom området skolmiljö rör barnens och elevernas möjligheter till medveten fysisk aktivitet. Kostens och motorikens betydelse för inläring är områden som är centrala i arbetet med att förebygga och främja alla barns och elevers hälsa i förskolan och skolan.

Utvecklingsområden:

- *Skapa hälsofrämjande lärmiljöer.*
- *Använda kunskapen om motorikens betydelse för inläring*
- *Använda kunskapen om kostens betydelse för inläring*

2.2 Utmaningarna vi möter är våra och vi löser dem tillsammans.

I arbetet med att främja barns och elevers hälsa ska vi söka lösningar på svårigheter så nära barnets naturliga sammanhang som möjligt. Vuxnas förmåga att skapa relation förebygger barns ohälsa. Samverkan ska ske mellan alla berörda parter.

Elevhälsan är i detta avseende en viktig resurs. Samverkan sker mellan:

- Elevhälsans personal och föräldrar.
- Elevhälsans personal och pedagoger.
- Elevhälsans personal och barn/elever.
- Elevhälsans personal och andra myndigheter/nätverk.
- De olika yrkesgrupperna inom elevhälsan.

För att nå framgång i arbetet med barns och elevers friskfaktorer, är en god samverkan med föräldrar av avgörande betydelse. I den pedagogiska verksamheten uppstår hela tiden olika dilemman. Dessa dilemman kan vara av pedagogisk eller social karaktär. Hur vi agerar när vi ställs inför sådana dilemman har avgörande betydelse för hur vi lyckas i vårt arbete med barnens och elevernas lärande och utveckling. Utgångspunkten i elevhälsoarbetet ska vara lösningsinriktat. Ett förebyggande och lösningsinriktat arbete innebär att vi:

- Ser möjligheter.
- Utgår från de starka sidorna i elevens personlighet.
- Känner till historiken, utgår från nuläget och ser framåt.

Erfarenheter visar att barn och elever lär sig bäst tillsammans. Lösningarna på våra olika dilemman måste handla om hur vi bäst i samverkan mellan elevhälsans personal och pedagoger hittar olika vägar till målet. Samverkan bör ske via dialog mellan elevhälsans personal och arbetslag där fokus ligger på att hitta lösningar i elevens dagliga miljö, utan att vare sig ta över eller lämna över dilemmat. Var och en bör få insikt om sin egen betydelse i lösningen av olika dilemman.

Utvecklingsområden:

- *Skapa mötesplatser för samverkan mellan elevhälsans personal.*
- *Skapa mötesplatser för samverkan mellan elevhälsans personal och arbetslag.*
- *Använda föräldrar som en resurs i det förebyggande hälsoarbetet.*
- *Få all personal att inse sin egen roll och betydelse i elevhälsoarbetet.*
- *Skapa rutiner för god samverkan med andra myndigheter/ nätverk.*

2.3 Barn och elever upplever att det som sker i förskolan och skolan är begripligt, hanterbart och meningsfullt.

Ett hälsobringande arbete förutsätter att barnen och eleverna upplever förskolan/skolan som meningsfull och att de är medskapare i sin egen läroprocess genom ett reellt elevinflytande, delaktighet och ansvar. Känslan av att få påverka sin egen situation gör att människan känner lust, drivkraft och motivation .

För att alla barn och elever ska få chans att lyckas, måste utmaningarna de ställs inför att utgå från den enskilda elevens förutsättningar och mognad.

I det hälsofrämjande arbetet är förhållningssättet vid överlämningar av stor vikt. Den skola som tar emot elever bör i sitt arbete ta vid där överlämnande förskola/skola slutade.

Utvecklingsområden:

- *Göra barn och elever reellt delaktiga i den pedagogiska verksamheten.*
- *Ge barn och elever inflytande över den vardagliga verksamheten.*
- *Ge barnen och eleverna möjlighet att uppleva förskolan och skolan som begriplig och hanterbar.*
- *Stärka barnens och elevernas tilltro till sin egen förmåga att ta ansvar för sitt lärande, utveckling och liv.*
- *Överlämna och motta barn och elever i förskolan och skolan på ett bra sätt.*

2.4 Förskolans och skolans personal ser sitt uppdrag som att skapa goda relationer och kollektiva lärmiljöer utifrån barns och elevers olika förutsättningar och erfarenheter, för att utifrån denna grund bidra till läroprocesser inom olika ämnesområden.

God undervisning baseras på en personlig relation mellan lärare och barn och elev. Genom goda relationer uppstår respekt och ömsesidigt förtroende då det finns en vuxen som kan lyssna, se, ge återkoppling och ingjuta framtidshopp och en känsla av tillhörighet. Skolan har ett tudelat uppdrag, och det är centralt att det råder en balans mellan vårt kunskapsuppdrag och det sociala uppdraget. Utifrån en grund där eleven känner sig delaktig, trygg, bekräftad och värdefull kan en läroprocess startas. Denna process finns både på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Utvecklingsområden:

- *Utveckla ett inkluderande förhållningssätt i vår verksamhet.*
- *Skapa rutiner för uppföljning av läkarebehandlingsplanen i verksamheten.*
- *Använda åtgärdsprogram i vår verksamhet så att de främjar barnets och elevens hälsa och utveckling*
- *Utveckla de individuella utvecklingsplanerna så att de främjar elevens hälsa och utveckling.*
- *Skapa en balans mellan skolans sociala och kunskapsförmedlande uppdrag.*
- *Införa livskunskap i skolan på ett strukturerat sätt.*

3 Elevhälsopersonalens ansvar

All personal som arbetar inom förskola och skola har ett gemensamt ansvar att främja barnens och elevernas hälsa.

Rektor har det övergripande ansvaret för skolans elevhälsa . Inom elevhälsan finns yrkesgrupper med social-, psykologisk-, medicinsk-, omvårdnads-, specialpedagogisk- och studie- och yrkesvägledande kompetens.

- Elevhälsans personal ska delta i skolans arbete för att skapa miljöer som främjar lärande, god allmän utveckling och en god hälsa hos varje barn och elev, samt ha ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.
- Elevhälsans personal stödjer pedagogerna utan att ta över problemet.
- Elevhälsans personal har ett särskilt ansvar att se till att samtalen kring hälsobringande faktorer kontinuerligt förs med personal, barn och elever.
- Elevhälsans personal har ett ansvar att vid behov samverka med externa instanser.
- Elevhälsans personal är involverad i lärandet och rör sig i barnens och elevernas miljöer.
- Elevhälsans personal arbetar förebyggande och hälsofrämjande för alla barn och elever med särskilt fokus på elever som är i behov av särskilt stöd och hjälp i sitt lärande.
- Elevhälsans personal har ett ansvar att samverka med hemmen.

4. Yrkesbeskrivningar

Nedanstående yrkesbeskrivningar redovisar övergripande yrkesspecifika arbetsuppgifter. Yrkesbeskrivningarna är att betrakta som miniminivåer. Beroende på den personliga kompetensen, verksamhetens behov och förutsättningar finns utrymme för arbetsuppgifter utöver de nedan beskrivna.

4.1 Specialpedagog:

Syfte:

- Att verka för att barn och elever får den hjälp de behöver för att kunna delta i verksamheten och undervisningen.
- I samverkan med pedagoger skapa förutsättningar för varje barns utveckling och lärande.

Arbetsbeskrivning:

- Handleda personal.
- Utredda – kartlägga.
- Observationer i verksamheten.
- Vid behov delta vid föräldrasamtal och föräldramöten.
- Arbete med elever/barn.
- Vid behov ge stöd vid upprättande av åtgärdsprogram och uppföljning av detsamma.
- Tillsammans med skolledning bedriva skolutveckling.
- Planera och samordna insatser för barn och elever i behov av särskilt stöd.

4.2 Skolkurator:

Syfte:

- Att arbeta förebyggande och hälsofrämjande samt bidra till skapandet av miljöer som främjar barns/elevs lärande och utveckling.

Arbetsbeskrivning:

Förebyggande och hälsofrämjande arbete

- Arbeta med stödjande och rådgivande samtal med elever, föräldrar och personal.
- Arbeta med relationer i grupp.
- Handledning och konsultation till personal.
- Vid behov delta vid föräldrasamtal och föräldramöten
- Stöd vid kriser/krishantering
- Utveckla kontakter och samarbeta med andra organisationer och nätverk.
- Vara ett stöd vid ansökningar och anmälningar till socialtjänsten.
- Tillsammans med skolledning bedriva skolutveckling.

4.3 Psykolog:

Syfte:

- Att utifrån psykologisk kunskap och metodik stödja och utveckla förskolans och skolans arbete med att skapa förutsättningar för utveckling och lärande för alla barn och elever.

Arbetsbeskrivning:

- Konsultation och handledning till personal och/eller ledare - enskilt eller i grupp.
- Utföra psykologiska utredningar.
- Behandling av skolrelaterade problem hos barn-och elever genom stödsamtal till lärare, föräldrar och elever.
- Undanröja hinder för barns utveckling och lärande.
- Krishantering, krisbemötande samtal med elever, föräldrar eller personal.
- Tillsammans med skolledning bedriva skolutveckling.

4.4 Skolhälsovård:

Med skolhälsovård menas skolsköterska och skolläkare

Skolsköterskans uppdrag regleras av skollagen, Hälso- och sjukvårdslagen, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, Lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område, Patientjournalagen, Föreskrifter om kvalitetsystem, kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Sekretesslagen, Socialtjänstlagen och Arbetsmiljölagen.

Mål:

- Att vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning
- Att värna och utveckla elevens psykiska och fysiska hälsa och verka för sunda levnadsvanor

Arbetsbeskrivning:

- Genomföra hälsosamtal och hälsoundersökningar.
- Att bistå elever i behov av särskilt stöd
- Att bevaka vaccinationsteckning och fullfölja vaccinationer enligt socialstyrelsens vaccinationsprogram.
- Samverka med skolans övriga personal, föräldrar och elever.
- Samverka/förmedla kontakt med andra instanser och övrig hälso- och sjukvård.
- Att arbeta för en god arbetsmiljö för eleverna
- Tillsammans med skolledning bedriva skolutveckling.

4.5 Studie- och yrkesvägledare:

Syfte:

- I samverkan med pedagog ge varje elev förutsättningar för att själva kunna göra väl underbyggda val för sin egen framtid.
- I samverkan med pedagog ge eleverna allsidig insikt i arbetslivet och visa på vilka krav och förväntningar arbetslivet ställer på individen.

Arbetsbeskrivning:

- Kvalificerade vägledningssamtal till elever både enskilt och i grupp.
- Skapa förutsättningar, goda kontakter och utveckla samarbetet mellan skolan och det lokala arbetslivet.
- Samordna PRAO.
- Ansvarar för studie- och yrkesvägledande insatser, verksamhetsplanering och administration av densamma.
- Föräldrainformation genom medverkan på föräldramöten.
- Tillsammans med skolledning bedriva skolutveckling.

Elevhälsoplanen är nedtecknad av Christel Dorch, Elevhälsochef
Västervik 2011-04-15